Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2020-051
(mr. R.J. Paris en mr. C.I.S. Dankelman, secretaris)

Klacht ontvangen op	: 25 september 2019
Ingediend door	: Consument
Tegen	: Coöperatieve Rabobank U.A., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de Bank
Datum uitspraak	: 15 januari 2020
Aard uitspraak	: Bindend advies

Samenvatting

Consument stelt dat de Bank toerekenbaar tekortgeschoten is in de nakoming van haar verbintenissen uit een vaststellingsovereenkomst. De Commissie oordeelt dat de beneficiaire aanvaarding van de erfenis geen gevolgen heeft voor de hoofdelijke aansprakelijkheid van Consument voor de geldlening. Ontslag uit de hoofdelijke aansprakelijkheid heeft niet plaats-gevonden. De vordering van Consument wordt afgewezen.

1. Procesverloop

De Commissie beslist met inachtneming van haar Reglement en op basis van de volgende stukken met de daarbij behorende bijlagen:

- het door Consument ingediende klachtformulier;
- het verweerschrift van de Bank;
- de repliek van Consument;
- de dupliek van de Bank;
- de verklaring van Consument dat zij de uitspraak van de Commissie als bindend aanvaardt.

De Commissie stelt vast dat partijen hebben gekozen voor bindend advies.

De Commissie stelt vast dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak kan daarom op grond van de stukken worden beslist.

2. Feiten

De Commissie gaat uit van de volgende feiten.

2.1 Consument heeft in 2001 tezamen met haar inmiddels overleden echtgenoot een offerte van de Bank voor een hypothecaire geldlening bestaande uit vier leningdelen voor akkoord getekend.

Op de geldlening zijn onder meer toepasselijk verklaard de Algemene Bankvoorwaarden, de Algemene voorwaarden voor hypotheken van de Rabobankorganisatie 1992 en de Algemene voorwaarden voor particuliere geldleningen van de Rabobank 2001.

2.2 Artikel 13 van de Algemene voorwaarden voor particuliere geldleningen van de Rabobank 2001 luidt:

"Als meer (rechts)personen zich als debiteuren voor de geldlening hebben verbonden kan iedere debiteur door de bank hoofdelijk –dus ieder voor het geheel- worden aangesproken voor alle verbintenissen uit de akte en deze algemene voorwaarden. Als de bank tegenover een debiteur, of tegenover een persoon die aansprakelijk is op grond van(artikel 80 b juncto) artikel 102 Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek afstand doet van haar vorderingsrecht, dan behoudt de bank zich uitdrukkelijk alle rechten voor en blijft iedere overgebleven debiteur hoofdelijk voor de hele geldlening aansprakelijk.
Ook uw rechtsopvolgers zijn hoofdelijk -dus ieder voor het geheel- aansprakelijk voor uw verplichtingen."

2.3 In januari 2002 hebben Consument en wijlen haar echtgenoot voor de vier leningdelen geldleningsovereenkomsten gesloten. Een van deze geldleningsovereenkomsten kent leningnummer [leningnr. 1] (hierna: 'Leningovereenkomst'). In de door Consument ondertekende Leningovereenkomst is, voor zover van belang, het volgende opgenomen:

Geldlening (Aflossingsvrije Hypotheek)
De debiteur verklaart het bedrag van de geldlening heden van de bank ter leen te hebben ontvangen en dit bedrag - hoofdelijk- rentedragend aan haar schuldig te zijn.

Bedrag van de geldlening	EUR 172.826,00
Bedrag in letters	eenhonderdtweeenzeventigduizend achthonderd zesentwintig euro

(…)

Algemene voorwaarden
De volgende algemene voorwaarden zijn van toepassing op deze geldlening en zijn opgenomen in de Brochure Algemene voorwaarden woningfinanciering:
- De Algemene bankvoorwaarden, geldende in het verkeer tussen de Coöperatieve Centrale Raiffeisen- Boerenleenbank B.A., gevestigd te Amsterdam, c.q. de bij haar aangesloten banken, en haar cliënten.
- De Algemene voorwaarden voor particuliere geldleningen van de Rabobankorganisatie 2001.

De debiteur verklaart deze voorwaarden te hebben ontvangen en daarvan kennis te hebben genomen.

2.4 De totale hoofdsom van de geldleningen bedroeg € 356.410,--.

De rentecondities zijn onder personeelsvoorwaarden overeengekomen en bedroegen 4,45% respectievelijk 5,2%, 4,4% en 5,4%.

2.5 De Bank heeft Consument per brief van 10 februari 2014 de laatste hypotheek gegevens verstrekt. In deze brief is, voor zover relevant, opgenomen:

> U heeft op dit moment twee Aflossingsvrije hypotheken en één SpaarOptimaal hypotheek lopen, voor een totale financiering van €329.410,-.
> U heeft aangegeven dat u een bod op uw woning geaccepteerd heeft van €282.500,-. Dit zou tot gevolg hebben dat er een restschuld over blijft van €46.910,-.
> Bij uw SpaarOptimaal hypotheek hoort ook een SpaarOptimaal polis, waarin u ook aan het sparen bent voor een gedeeltelijke aflossing. Op dit moment bedraagt het gespaarde tegoed €32.125,35. Indien u dit tegoed wilt gebruiken voor de aflossing van de restschuld bij verkoop, blijft er dus nog een totale restschuld over van €14.784,65, welke door u zelf nog voldaan dient te worden. Dit zal gebeuren bij de notaris op het moment van passeren. De notaris zal u daar meer informatie over geven.
>
> Ik heb in ieder geval uw dossier door gezet naar de afdeling Bijzonder Beheer, zij zullen ervoor gaan zorgen dat het tegoed in de SpaarOptimaal polis gebruikt kan worden ter aflossing van de hypotheekschuld.

2.6 Consument en wijlen haar echtgenoot hebben de woning in maart 2014 verkocht. De verkoopopbrengst was niet genoeg om de openstaande hypotheekschuld af te lossen. Er bleef een restschuld over van € 12.546,44. Partijen zijn hiervoor in maart 2014 een restschuldregeling overeengekomen.

2.7 De echtgenoot van Consument is op 17 april 2014 bij gerechtelijke uitspraak onder bewind van Consument gesteld.

2.8 Ter vastlegging van de in maart 2014 overeengekomen restschuldregeling is met de Bank in september 2014 een vaststellingsovereenkomst betalingsregeling restschuld overeengekomen. Deze vaststellingsovereenkomst was gericht aan de echtgenoot; Consument heeft die overeenkomst onder haar daarin vermelde naam getekend.

Hier relevant is in de vaststellingsovereenkomst opgenomen:

Waarom sluiten we deze vaststellingsovereenkomst met u?

Wij hebben u een lening verstrekt van EUR 172.826,00. De voorwaarden van de lening staan in de overeenkomst van 30 januari 2002. Het leningnummer van deze lening is [redacted]
Als zekerheid voor de lening heeft u hypotheek gevestigd op de woning aan [redacted] Deze woning is verkocht per 26 maart 2014. Het hele leningbedrag is daardoor direct opeisbaar geworden. Dit betekent dat u het hele leningbedrag aan ons moet terugbetalen. De verkoopopbrengst van de woning is onvoldoende om het hele leningbedrag ineens terug te betalen. Ook vanuit eventuele aanvullende zekerheden zoals een verzekering of spaargeld is onvoldoende geld beschikbaar om het hele leningbedrag ineens terug te betalen. Het bedrag dat u niet ineens kunt terugbetalen noemen we de restschuld. Wij spreken met u af dat u de restschuld in termijnen mag terugbetalen. In deze vaststellingsovereenkomst leggen we de afspraken hierover vast.

(…)

- Komt u de afspraken over het terugbetalen van de restschuld niet na? Dan is deze restschuld opnieuw direct opeisbaar. U moet de restschuld dan meteen aan ons terugbetalen. Wij hoeven u hiervoor niet in gebreke te stellen. Wij kunnen hierbij alle maatregelen nemen die wij nodig vinden om ervoor te zorgen dat u de restschuld terugbetaalt. Betaalt u niet op tijd? Dan melden wij dit bij het Bureau Krediet Registratie in Tiel.

- De voorwaarden en bepalingen die gelden voor de lening blijven van toepassing, behalve voor de punten waarover we in deze overeenkomst andere afspraken met u hebben gemaakt.

- Wij en u doen afstand van het recht om ontbinding van deze overeenkomst te eisen.

(…)

KiFiD
HET FINANCIËLE KLACHTENINSTITUUT

Naam debiteur	Naam debiteur
[redacted]	[redacted]
Datum	Datum 02-09-2014
Handtekening	Handtekening [redacted]

Rabobank

Rabobank 's-Hertogenbosch

Datum: 15-9-2014

Handtekening: [redacted]

Let op: alle debiteuren van het leningdeel moeten deze overeenkomst tekenen.

Ik ben de echtgenote en bewindvoerster van
mijn man [redacted]
Ik heb gebelt op 2 sept. met de Rabobank 's-Hertogenbosch,
en gesproken met [redacted] uw adviseur
over een handtekening van mijn man.
mijn man [redacted] heeft de ziekte, v. Parkinson - Dementie.
De papieren van de rechtzaak, ik als bewindvoerster
zijn bij jullie in handelen.

M. vr. gr.

[redacted]

2.9 De echtgenoot van Consument is in februari 2016 overleden. Consument heeft de erfenis beneficiair aanvaard. In de boedelbeschrijving is vermeld dat het restant van de hypothecaire geldlening op dat moment € 8.053,08 bedroeg.

2.10 Medio 2016 bedroeg de restschuld aan de Bank € 3.841,-.

2.11 Bij brief van 8 juni 2018 heeft de Bank de restschuld opgeëist. Volgens de opgave van de Bank bedraagt de restschuld € 4.198,71.

3. Vordering, klacht en verweer

Vordering Consument

3.1 Naar de Commissie begrijpt wenst Consument met deze klachtprocedure te bereiken dat de openstaande vordering op nihil wordt vastgesteld en het teveel betaalde bedrag aan Consument wordt terugbetaald. Consument heeft berekend dat zij een bedrag van ongeveer € 495,- onverschuldigd aan de Bank heeft betaald.

Grondslagen en argumenten daarvoor

3.2 Deze vordering steunt, kort en zakelijk weergegeven, op de volgende grondslag. De Bank is toerekenbaar tekortgeschoten in de nakoming van haar verbintenissen uit de vaststellingsovereenkomst. Ten onrechte stelt de Bank dat Consument nog € 3.925,61 aan de Bank verschuldigd is. Vanwege de beneficiaire aanvaarding van de erfenis van haar echtgenoot is Consument gehouden slechts de helft van de restschuld te voldoen. Na het overlijden van haar echtgenoot heeft Consument inmiddels meer dan de helft van de restschuld terugbetaald.

Verweer van de Bank

3.3 De Bank heeft, kort en zakelijk weergegeven, de volgende verweren gevoerd:

- Consument dient het volledige bedrag van de restschuld te voldoen. De geldlening is op beide namen afgesloten en Consument is hoofdelijk aansprakelijk voor de geldlening. Dit is niet veranderd door het overlijden van haar echtgenoot.
- in artikel 13 van de Algemene voorwaarden voor particuliere geldleningen van de Rabobank 2001 die van toepassing zijn verklaard op zowel de geldlening als op de restschuldregeling is opgenomen dat Consument als debiteur van de lening voor het geheel aansprakelijk is;
- de Algemene voorwaarden voor particuliere geldleningen van de Rabobank 2001 maken integraal uit van de vaststellingsovereenkomst tussen de Bank en Consument.

4. Beoordeling

4.1 Aan de Commissie ligt de vraag voor of de beneficiaire aanvaarding van de erfenis gevolgen heeft voor de aansprakelijkheid van Consument voor de restschuld. De Commissie is van oordeel dat dit niet het geval is. Hieronder zal dit worden toegelicht.

4.2 Tussen partijen is niet in geding dat er in 2002 een rechtsgeldige overeenkomst tot stand is gekomen, waarbij zowel Consument als haar inmiddels overleden echtgenoot hoofdelijk verbonden zijn voor de geldlening. Dit heeft tot gevolg dat de Bank in beginsel beide partijen kan aanspreken tot het terugbetalen van de geldlening. Zowel Consument als haar inmiddels overleden echtgenoot hebben hierdoor ieder de plicht tot nakoming van het geheel. De beneficiaire aanvaarding van de erfenis maakt dat niet anders. Beneficiaire aanvaarding (artikel 4:192 lid 4 van het Burgerlijk Wetboek (BW)), ook wel aanvaarding onder het voorrecht van boedelbeschrijving genoemd, betekent dat de erfgenaam (in dit geval Consument) niet met haar "eigen" vermogen aansprakelijk is voor de schulden van de nalatenschap (artikel 4:184 lid 2 BW). Schuldeisers van de erflater kunnen zich dan alleen verhalen op goederen die tot de nalatenschap behoren. Consument was echter op het moment van beneficiaire aanvaarding al hoofdelijk aansprakelijk voor het terugbetalen van het kredietbedrag en dit is zij dan ook nog steeds. Ontslag uit de hoofdelijke aansprakelijkheid heeft niet plaatsgevonden.

4.3 De vaststellingsovereenkomst van 2014 maakt dat niet anders, nu Consument die overeenkomst onder eigen naam heeft getekend en in die overeenkomst verwezen is naar de in 2001 overeengekomen toepasselijke voorwaarden, waaronder de Algemene voorwaarden voor particuliere geldleningen van de Rabobank 2001.

4.4 Bovenstaande leidt ertoe dat Consument hoofdelijk verbonden is gebleven voor wat de verplichtingen uit het krediet betreft. De vordering van Consument wordt afgewezen.

5. Beslissing

De Commissie wijst de vordering af.

In artikel 2 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening is bepaald in welke gevallen beroep openstaat van bindende beslissingen van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Daarbij geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak. Op de website van Kifid vindt u praktische informatie over het instellen van beroep. Zie hiervoor www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

U kunt, binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak, bij de Voorzitter van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening schriftelijk een verzoek indienen tot herstel van kennelijke vergissingen in de uitspraak. U moet daarbij met name denken aan correctie van reken- of schrijffouten en verbetering van namen en data. De volledige procedure met de termijnen die daarbij in acht moeten worden genomen staat beschreven in artikel 40 van het Reglement.